

No.....

23 Ağustos 1967

HAVADİS (ANK)

Kompozitörler ve Orkestralar

New York Filarmoni Orkestrası geçen sezonda seyirciler tarafından görülmemeyen, bununla beraber önemli bir rol oynayan bir üyesinden büyük istifade sağlamıştır. İlk defa olarak New York Filarmoni Orkestrası devamlı bir kompozitörden faydalanmak imkânını bulmuştur. Genç kompozitör Filarmoni Orkestrası Direktörü Leonard Bernstein tarafından kabiliyetli adaylardan müteşekkil bir grup arasından seçilmiştir.

AMERİKA'DA İLK DEFA NEW YORK FLÂRMONİ ORKESTRASI, DEVAMLİ KOMPOZİTÖRLERDEN FAYDALANMA İMKÂNI BULDU

Muayyen bir devre için büyük bir orkestraya bağlı bir kompozitörün bulunması fikri Amerikan müzik hayatında yeni sayılır. Bu fikri ilk defa olarak Boston Senfoni Orkestrası Şefi Erich Leinsdorf tarafından ortaya atılmıştı. Çok sayıda genç kompozitörün küçük müzik enstrümanları toplulukları ile denemelerde bulunması karşısında Bernstein, senfonik müzik repertuarının geleceğini hiç de parlak görmemişti. Halbuki halkın da orkestra müziğine karşı ilgisi büyük ölçüde artmaya başlamıştı.

1965'te Orkestra Şefi Leinsdorf, Rockefeller Kurumunun bazı üyeleri ile bir öğle yemeği sırasında, tamamen tesadüfi olarak kompozitörleri yeniden senfonik müzik sahasına çekme fikrinden bahsetmişti. Bu fikri çok müsbet karşılanmış ve 1964 yılın da fevkalâde kabiliyetli bir müzisyen olan John Huggler, Rockefeller Kurumunun 13.00 dolarlık bir bağışı ile Boston Senfoni Orkestrasında çalışmaya başlamıştı.

Bu, önce teşebbüsün başarısını tesbit etmek üzere henüz erken olmamakla beraber bu programın arzettiği imkânlar o kadar büyüktü ki, program genişletilmiş, ve 1966 yılında bir Rockefeller Kurumu bir çok kompozitöre memleketteki beş büyük senfoni orkestrasından herhangi biri ile birlikte çalışmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Bunun arzu edenler eserlerini ve eserlerine ait plakları bu orkestralara göndermişler ve müracaatları bulunmuşlardır.

Bu orkestralardan biri de New York Filarmoni Orkestrası ve seçilen kompozitörlerden biri David Amram'dı. Amram'ın ilk defa olarak böyle bir pozisyone seçilmesi birdenbire herkesin, onun kimliği hakkında ilgi uyanmasına yol açmıştır.

uyanmasına yol açmıştır.

Mamafih New York'luların çoğu bir soruda bulunmak ihtiyacını duymamışlardır. Çünkü 10 yıldan beri tiyatro için ve bilhassa Central Park'taki New York Shakespeare Festivali için müzik bestelemekteydi. Hatta bazıları onu bir caz müzisyeni olarak da hatırlamaktaydı.

Birbiri ile tezat teşkil eden bu faaliyetler David Ambram'ın işi sahasının genişliğine işaret etmektedir. 1930 yılında dünyaya gelen Ambram 6 yaşında iken müzik sahasına atılmıştır. Washington Müzik Enstitüsünde ilk kompozisyon derslerine başlayan Ambram 14 yaşında iken ilk koro eserini bestelemiştir. George Washington Üniversitesine devam ettiği sırada ise tiyatro için ilk bestesini yapmıştır. O tarihte Ambram'ın müzik bestelediği tiyatro eserlerinden biri Hamlet'ti. 1960 yılında Phoenix Tiyatrosunda eleştirmeciler tarafından büyük takdir toplayan ikinci bir «Hamlet» için de müzik bestelemiştir.

1962 yılında George Washington Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra Birleşik Amerika Yedinci Ordu Senfoni Orkestrası ile birlikte Almanya'da iki yıl çalışmıştır. Daha sonra Paris'te bir yıl kalmış ve caz müziği çalarak müzik bestelemiştir.

1955 yılında New York'a yerleşen Ambram, Manhattan Müzik Okulunda kompozisyon dersleri almaya başlamış ve bir yandan da hayatını kazanmak üzere bir postahanedeki çalışmaya ve caz çalmaya devam etmiştir.

1956'da Joseph Papp New York'taki bir lisede Shakespeare eserlerini sahneye koymaya başlamış ve Ambram'dan da bunlar için müzik bestelemesini istemiştir. Bu iki sanatçı arasındaki ilişkilerin başlangıcını teşkil etmiştir. Daha sonra piyeslerin takdimi Central Park'ta yapılmaya başlamış ve Ambram da New York Shakespeare Festivalinin Müzik Direktörü olmuştur.

Shakespeare Festivalindeki çalışmalarına ilâveten bir çok Broadway piyesinin de müziğini bestelemiştir. Bunlar arasında Arthur Miller'in «After The Fall» isimli eseri ve bir çok televizyon piyesi ve Hollywood filmi de bulunmaktadır. David Ambram bütün bunları daha sonraki ciddi müzik çalışmalarının fon müziğini teşkil ettiğine işaret etmektedir. Bunlar arasında konser müzikli yaylı sazlar kuarteti için müzik, muhtelif enstrümanlar için sonatlar, bir opera ve koro eserleri bulunmaktadır.

David Ambram'ın New York İlaharmoni Orkestrasındaki çalışmaları ise son derecede başarılı olmuştur. Bu da dolayısıyla bu programın başarısına işaret eder.